

MYTHOMANIA

Záliba ve lžích, falešných
snech a pokroucené fantazii

Matteo Difumato

Matteo Difumato

MYTHOMANIA

*Záliba ve lžích, falešných představách
a pokroucené fantazii*

Drama o dvou jednáních

Postavy

PRO, profesorka historie

FE, učitel cizích jazyků

SOR, učitelka matematiky

LID, muž jako reprezentant lidu

LEŽ, žena

HOJNOST, žena

NEDOSTATEK, žena

LÁSKA, muž

NENÁVIST, muž

Věnováno bohyni Athéně.

Lež je postava, která je zprvu němá a která mezi ostatními prochází během jejich neformálního rozhovoru. Lež je mrzká a podbízí se. Postavy se ve hře dostávají do takové patové situace, z níž není východiska, a proto používají lži k hájení vlastních zájmů. Všechny tři postavy profesorů mají brýle podobně jako italský typ commedia dell'arte – Dottore. LID je jedna mužská postava – mluvčí lidu.

Jednání první

Scéna první

Neidentifikovatelný ruch. Smrad v ulicích. Jsme v márnici, kam obě tyto veličiny doléhají. Před námi je oboustranné schodiště se zábradlím a s předsazeným molem uprostřed; ve středu schodiště je temný vchod kamsi do neznáma. Puch v ulicích a ruch tamtéž jsou tak silné a neidentifikovatelné, že postavy, které vstupují, vždy na to konto utrousí nějakou poznámku. Nevstupují nikdy bezúčelně – vždy mají co říct a chtějí, aby je okolí respektovalo.

Vstupuje PRO s bystou antické sochy – zřejmě ženy – a má na hlavě brýle stejně jako ostatní profesori z její skupiny. Je to korpulentní dáma ve věku přes padesát let, vždy se ke všemu postavila čelem a byla připravena hrdinně vzdorovat všemu, co se jí nehodilo.

Zřejmě se připravuje na hodinu dějepisu, a tak si mezitím povídá se sochou.

PRO Kdo nelže, nekrade.. Ale kdo, řekni mi, milá socho? Každý den jsme svědky týrání, trápení, trýznění a různých jiných příkoří, tak mi řekni, kdo by v dnešní době nelhal, nebál se a nekradl? Každý chce mít kousek toho světa pro sebe a udělá pro to všechno. Řekni mi, socho, v jaké jiné době snad někdo vůbec nelhal, nebál se a nekradl? Strach? Výčitky? Máš vůbec nějaké svědomí, socho? Mám já vlastně nějaké svědomí, máme my všichni nějaké svědomí? Já nechci lhát, ale budu muset říct, jak to je. Všem. A ať si o tom myslí, co kdo chce! Proč se vlastně vyučuje v márnici? Kdo to tak chtěl? Proč jsme to museli nechat dojít až tak daleko, že vzdělání je něco jako léta předávaná lež, která se musí bát a schovávat před pravdou? Slyšíte to? Ten ruch velkoměsta? Smrdí to tu jako v kanálu a do

toho.. slyšíte? Prší. Déšť. Slabý, ale vytrvalý déšť. Slabá, ale vytrvalá pravda. Nebo lež? Přijde. Tak kde je? Už tady měla být. Socho, nejradši bych tě rozbila, ale k čemu bys nám pak byla, kdybys už dále nevydávala svědectví o minulých příkořích a válkách?

SOR *(přijde nepozorována, takřka jako odnikud – scénograf může tento náhlý a nepozorovaný příchod vyřešit zatměním jedné části jeviště a jeho náhlým osvětlením, když už je postava na jevišti)*

Jsem tu.

(SOR má asi 28 let, je vzhledná, ale nezkušená.)

PRO Co?

SOR Mám zpoždění. Vím. Ale jsem tu.

PRO No dost! Vylekala jsi mě.

SOR Takže dnes.. to má všechno propuknout..

PRO Ano, má milá. Píšeme dějiny. Historie nevzniká sama, píší ji lidé.. A jsme to my!

SOR Připravila jsem to.

PRO Buď na sebe pyšná! Lid se ti odvděčí! Co lid, hlavně studenti!

SOR Nemůžu spát. Jsem přešlá, a pak ty hrozné sny. Mám výčitky.

PRO Ublížil ti moc?

SOR Ano. Moc.

PRO Tak to máš z toho. Na budoucnost dětí se vykašli. Mysli na budoucnost tohoto státu! A na svou, samozřejmě..

- SOR Ale já bych děti chtěla.. A pak.. Je to jejich budoucnost!
- PRO Nezapomeň na to, co nám říká rada..
- SOR Radí nám nesmysly. Už tomu nevěřím. Musí to skoncovat, musí!! Jednou provždy!
- PRO No tak už se netrap. Řekneš, co jsem ti říkala, a pak můžeme jít oslavovat! Vyhodíme si z kopýtka – jako vždy – a ty si konečně najdeš toho pravého! Fe? Pche! Co je to za chlapa, prosím tě? Jen tě souží a nedokáže ze sebe vydat kloudné slovo.
- SOR Pro, ty mě nechápeš.. Ty nevíš o mém tajemství, které mě trápí. Netrápí on mě, ale trápím se sama, protože už léta..

Je slyšet silící křik rozvášněného davu.

- PRO Bastardi! Chtěli by nás dostat, kam nás chtějí mít, ale my se nedáme! Podívej se na tuhle krásnou sochu, Sor.. Taky má tajemství. Ale nikdy ho neřekne, protože se bojí pravdy. Bojí se toho, že by jí měla čelit, a tak raději mlčí.
- SOR Lidé nejsou sochy, Pro..
- PRO Ale sochy jsou stvořené lidmi a podle lidí! Máš ale pravdu, protože seč bych chtěla, mohla bych ji rozbít, ale ona by mi stejně své tajemství neprozradila!
- SOR Rozbít. To je to, co si celá léta přeju, Pro! Roztříštit se na tisíc kousků jako ten kámen!
- PRO Kámen je tvrdý, Sor, ale ty jsi jemná a slabá jako závoj. Z tebe by nikdo nikdy žádnou sochu nevytesal. Tak řekneš mi to, konečně? Léta jsme

přítelkyně..

SOR Až odvoláš ten vzdor. Je to zbytečné, vzpoura proti něčemu, co nemá smysl. Vzbouřit se je možné jen tehdy, kdy je proti čemu, ale tohle je bezvýhodná situace, Pro.. Nakonec tě dostanou, kam budou chtít, a budeš za to ještě ráda, protože.. *(Dochází jí slova. Znovu zesiluje dav.)*

PRO Protože? Lidská duše je to nejsilnější, co kdy mohlo vzniknout, a proto také umíme vytvářet sochy, a kdo se podřizuje, nikdy se nestane modelem pro sochaře.

SOR Tak o co ti jde? Být věčná?

PRO Ne. Jde mi o pravdu. Nesnáším lež.

Nastane ticho, setmění a vstoupí mrzká postava lži, která se slizce otírá o obě postavy na jevišti a zejména pak o starší PRO. Slyšíme skřípavý zvuk, jako by mrtvoly právě procítaly z mrtvých.